

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	Tulevaisuuden tekijät
Hakemusnumero	208206
Valintakokouksen päivämäärä	25.2.2025
Hakijan virallinen nimi	Ammattiopisto Luovi Oy
Osatoteuttajat	
Toimintalinja	4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi
Erityistavoite	4.2 Uutta osaamista työelämään
Alkamispäivämäärä	1.4.2025
Päättymispäivämäärä	31.01.2028
Käsittelijä	Tanja Raappana

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

Tiivistelmä:

Hankkeen tavoitteena on edistää vaativaa erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden kestävän elämäntavan taitoja. Opiskelijoille pyritään luomaan kestävän kehityksen mukainen arvopohja, joka korostaa vastuullisuutta, kohtuullisuutta ja ihmistenvälisyyttä. Opetus- ja ohjaushenkilöstölle tarjotaan koulutusta kestävän kehityksen periaatteista ja ekososiaalisuudesta.

Hankkeen toimenpiteisiin kuuluu koulutusta opetus- ja ohjaushenkilöstölle, KeKe-koordinaattoritoiminnan kehittäminen, kestävän kehityksen työpajat opiskelijoille ja työelämälle. Lisäksi työelämän kestävän kehityksen osaamistarpeiden kartoittaminen ja hankeviestintä.

Hankkeen tuloksena ammatillinen erityisopetus edistää kestävän elämäntavan taitojen oppimista, ekososiaalisen sivistyksen arvopohjaa ja sosiaalisia taitoja. Opetus- ja ohjaushenkilöstön osaaminen ja tahto toteuttaa kestäviä valintoja vahvistuvat, ja yhä useampi opiskelija valitsee ilmastovastuullisen toiminnan osaksi opintojaan. Työpaikkojen kestävän kehityksen osaamistarpeista saadaan tietoa, jota hyödynnetään opetuksessa.

Tarve

Kestävä kehitys pyrkii turvaamaan hyvät elämisen mahdollisuudet nykyisille ja tuleville sukupolville sopeuttamalla ihmisen toiminnan maapallon luonnonvaroihin ja kestokykyyn. Tämä vaatii elämäntavan muutosta, joka koskettaa kaikkia. Koulutusjärjestelmällä on keskeinen rooli kestävän kehityksen edistämiseksi, sillä oppilaitokset muovaavat yhteiskunnan arvoja ja toimintatapoja. Ammatillisessa koulutuksessa kestävän kehityksen teemoja sisältyy tutkintoihin, mutta niiden merkitystä ei ole vielä täysin sisäistetty eikä osaamista niiden syvälliseen käsittelyyn välttämättä ole.

Ammatillisessa erityisopetuksessa kestävän kehityksen teemojen käsittelyn on oltava käytännönläheistä, kokemuksellista ja havainnollistavaa. Opetus- ja ohjaushenkilöstö tarvitsee sisällöllistä ja menetelmällistä pedagogista osaamista. Osaamisen hankkimisen tueksi tarvitaan selkeäkielistä ja saavutettavaa materiaalia, joka myös puhuttelee kohderyhmiä. Toimenpiteitä tarvitaan myös siihen, että kestävä kehitys tulisi aidosti osaksi toiminnan käytänteitä ja henkilöiden arvopohjaa niin henkilökohtaisessa elämässä, oppilaitoksessa kuin työpaikoilla.

Tavoitteena

1. Ammatillinen erityisopetus edistää vaativaa erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden kestävän elämäntavan taitojen oppimista käytännönläheisesti ja kokemuksellisesti.
2. Vaativaa erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoilla on
 - a. kestävän kehityksen mukainen arvopohja 1) vastuullisuudesta, jonka ytimessä on eettisen huolenpidon piirin laajentaminen, 2) kohtuullisuudesta, jonka ydinkysymys on, kuinka paljon materiaalista hyvää ihminen tarvitsee sekä 3) ihmistenvälisyydestä, jonka kautta voimme syventää merkityksellisyyden kokemuksia ja vahvistaa yhteistoimintaa kestävän tulevaisuuden puolesta.
 - b. edellytykset tehdä kestäviä valintoja ja päätöksiä omassa elämässä
 - c. hyvät sosiaaliset ja vuorovaikutustaidot.
3. Opetus- ja ohjaushenkilöstöllä on tietoa ja osaamista toteuttaa kestävän kehityksen ja ekososiaalisuuden sivistyksen periaatteita edistävää koulutusta ammatillisena erityisopetuksena sekä edistää kestävä kehitystä.
4. Kestävän kehityksen edistämiseen ammatillisessa erityisopetuksessa on selkeäkielistä ja saavutettavaa digitaalista opetusmateriaalia.

Kohderyhmänä

- Ammattiopisto Luovin ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijat. Kaikilla opiskelijoilla on vaativan erityisen tuen tarve.
- Monialainen opetus-, ohjaus ja opiskeluhyvinvointihenkilöstö
- Alueiden yritykset ja työpaikat sekä niiden henkilöstö

Yhteensä 54 yritystä, 565 opiskelijaa, 296 työssä olevaa henkilöä.

Kohdealue: Kittilä, Rovaniemi, Tornio, Oulu, Muhos, Raahe (Luovin yksiköt)

TOIMENPITEET

Työpaketti 1 Kestävän kehityksen koulutus opetus- ja ohjaushenkilöstölle 4-10/2025

Hankepäällikkö suunnittelee yhdessä tarvittavien asiantuntijoiden, kuten kestävästä kehityksestä vastaava hiilijalanjälkikalkentaan erikoistunut laatu- ja ohjaushenkilöstölle suunnatun Agenda 2030 teemojen mukaisen koulutuksen. Koulutuksen tavoitteena on lisätä henkilöstön tietoa ja osaamista kestävän kehityksen eri osa-alueista sekä syvällistä ymmärrystä siitä, millaisia vaikutusketjuja jokaisen omalla toiminnalla on. Opetushenkilöstöä valmennetaan huomioimaan omassa opetus- ja kasvatustehtävässään kestävän kehityksen eri osa-alueet, ja annetaan siihen työvälineitä. Valmennuksella tavoitellaan myös asennemuutosta.

Työpaketti 2. KeKe-koordinaattoritoiminta 11/2025-12/2026

Hankepäällikkö rekrytoi yhteistyössä koulutuspäälliköiden kanssa henkilöstöstä paikalliset KeKe-koordinaattorit (noin 15-20 hlöä). Hankepäällikkö suunnittelee ja toteuttaa KeKe-koordinaattoreille suunnatun valmennuksen. Valmennuksessa syvennetään TP1 koulutuksen teemoja ja lisätään KeKe-koordinaattorien valmennusosaamista. KeKe-koordinaattorien tehtävänä on suunnitella ja toteuttaa hankkeessa Työpakettin 3 Teematyöpajat sen jälkeen, kun ne on ensin suunniteltu ja pilotoitu hankepäällikön johdolla.

KeKe-koordinaattorit kokoontuvat hankkeen aikana säännöllisesti jakamaan osaamistaan ja suunnittelemaan toimintaa hankepäällikön toimiessa tilaisuuksien koolle kutsujana. KeKe-koordinaattoreille laaditaan vuosikello, määritetään tehtävät ja resurssit sekä toiminnan seuranta ja mittarit. Toiminnan suunnitteluun osallistuvat tarvittavat esihenkilöt ja asiantuntijat. KeKe-koordinaattoritoiminnan tarkoituksena on luoda pysyvä rakenne toiminnalle ja varmistaa osaaminen siihen niin, että toiminnalle on edellytykset jatkua myös hankkeen päättymisen jälkeen.

Työpaketti 3. Kestävän kehityksen työpajat opiskelijoille (1/2026-12/2027)

Hankepäällikkö ja KeKe-koordinaattorit suunnittelevat valmennuksen, joka koostuu opiskelijoiden ja henkilöstön yhteisistä teematyöpajoista sekä digitaalisesta tehtäväkirjasta, jota työstetään teemapajojen välillä. Myös opiskelijoita osallistetaan ideoimaan teematyöpajojen sisältöä ja toteutusta. Työpajatoimet suunnitellaan 1) Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen (Telmat) ja tutkintoon valmistavan (Tuva) koulutuksen opiskelijoille sekä 2) Tutkintokoulutusten opiskelijoille. Yhden työpajan kesto on 1/2 päivää.

Työpajakokonaisuus rakentuu eri teemoista, joita voivat olla esimerkiksi

- Tulevaisuus (katsaus tulevaisuuteen, miltä tulevaisuus näyttää)
- Minä ja me vaikuttajina, me yhdessä osana maapalloa
- Kuluttaminen (mikä merkitys on omalla kuluttamisella?)
- Raaka-aineet (mistä kaikki tulee?)
- Ruoka ja vesi (mikä merkitys on sillä, mitä syö? Miten voin vaikuttaa veden käyttöön?)
- Ympäristö ja luonto (mikä on minun luontosuhteeni? Minä osana luontoa, mikä merkitys luonnolla on?)
- Energia (mistä energia tulee, miten se kuluu? Miten minä voin vaikuttaa energian kuluttamiseen?)
- Liikkuminen, liikenne, matkustaminen (Millä liikun, mikä merkitys sillä on, millä liikun?)
- Talous (miten huolehdin maapallon kantokyvystä ja varantojen säilymisestä esimerkiksi resurssi- ja materiaalihokkuutta parantamalla ja kiertotalouden periaatteita noudattaen, mikä on uusien innovaatioiden merkitys kestävässä kehityksessä)
- Sosiaalinen kestävyys (miten edistän yhdenvertaisuutta, tasa-arvo ja oikeudenmukaisuutta, kuten mahdollisuuksien ja resurssien jakautumista?)

Teematyöpajakokonaisuus toteutetaan hankkeessa opetusryhmittäin (opiskelijat ja ryhmän opetus- ja ohjaushenkilöstö). Mahdollisuutta osallistua työpajoihin markkinoidaan myös työpaikoille TP 4. yhteydessä. Teemapajakokonaisuus toteutetaan hankkeessa pilotit mukaan laskien yhteensä 65 kertaa. Työpajakokonaisuuden tueksi toteutetaan digitaalinen tehtäväkirja ja materiaali, jossa käsitellään kaikki työpajakokonaisuuden teemat sekä konkreettinen opas teematyöpajojen toteuttamiseen.

Työpaketti 4 Työelämän kestävä kehityksen osaamistarpeet (1/2026-12/2027)

Hankkeessa kehitetään työelämän kestävä kehityksen osaamista tarjoamalla työpaikoilla mahdollisuutta osallistua Työpakettin 3 teematyöpajoihin. Hankepäällikkö ja muut tarvittavat asiantuntijat, kuten viestinnän asiantuntija, suunnittelevat ja toteuttavat tähän liittyvän markkinointimateriaalin työpaikoille. Opetus- ja ohjaushenkilöstö toteuttaa markkinointia työpaikkakäyntien yhteydessä.

Työpaketissa kerätään tietoa myös työpaikkojen tämänhetkisestä osaamisesta sekä tulevaisuuden osaamistarpeista koskien kestävää kehitystä. Hankepääällikkö ja muut asiantuntijat suunnittelevat työpaikoille suunnatun osaamistarvekartoituksen. Opetus- ja ohjaushenkilöstö toteuttaa kartoitukset työelämäjaksojen ja/tai työpaikkakäyntien yhteydessä. Lisäksi hankepääällikkö ja muut tarvittavat asiantuntijat, kuten digiasiantuntija, toteuttavat opiskelijoille kestävä kehityksen suunnistuksen, jonka opiskelijat toteuttavat työelämäjaksoillaan lisäten samalla osaamistaan kestävä kehityksen teemoista työelämälähtöisesti.

Työpaketti 5 Hankeviestintä (3/2025-12/2027)

Hankepääällikkö laatii viestinnän asiantuntijan tuella

1. hankkeelle viestintä- ja tiedotussuunnitelman, joka päivittyy koko hankkeen ajan.
2. hankesivun Luovi.fi-sivustolle, johon kootaan materiaalia työpaketeista, toiminnasta ja tuloksista.

Uutuus-/lisäarvo:

Hankkeessa kehitettävä teematyöpajatoiminta on uusi kokemuksellinen tapa vahvistaa kohderyhmien luontosuhdetta, ymmärrystä itsestään osana luontoa ja maapalloa sekä ymmärrystä oman toiminnan vaikutuksista suhteessa luontoon ja yhteisöön. Kaupungistumisen myötä yhtä useamman nuoren ja aikuisen henkilökohtainen luontosuhde voi jäädä hyvin olemattomaksi. Teematyöpajat tuottavat syvällistä ymmärrystä siitä, että kaikki elämiseemme ja hyvinvointiimme tarvitsemamme asiat ovat peräisin luonnosta, ja tehtävämme on huolehtia siitä, että ne ovat saavilla myös tulevilla sukupolvilla. Teematyöpajat tekevät näkyväksi myös sen, miten monipuolisia ulottuvuuksia kestävä kehityksen teemoihin sisältyy.

Hankkeen merkittävänä lisäarvona on myös asennemuutoksen edistäminen. Tiedon runsaus ja ristiriitaisuus sekä polarisoitunut keskustelu voivat hämärtää käsitystä siitä, onko omilla valinnoilla ylipäätään mitään merkitystä ja voiko yksittäinen ihminen tehdä mitään edistääkseen kestävää kehitystä. Samalla nuorten pelko tulevaisuutta kohtaan lisääntyy, mikä voi olla yksi syy nuorten lisääntyneisiin mielenterveysongelmiin, joka pahimmillaan voi johtaa opintojen keskeytymiseen ja yhteiskunnasta syrjäytymiseen. Hankkeessa tuotetaan välineitä omaan kasvuun ja kehitykseen sekä osoitetaan konkreettisten, jokaiselle mahdollisten valintojen ja tekojen merkitys. Toivon ja osallisuuden näkökulmat ovat hankkeessa keskeisiä. Lisäksi hankkeen sisällöt ja toimenpiteet edistävät medialukutaitoja ja lähdekritiikkiä, mikä tukee oman ajattelun kehittymistä.

Hankkeessa tuotetaan malli ja rakenne, joiden välityksellä voidaan edistää kestävää kehitystä ammatillisessa koulutuksessa ja erityisopetuksessa, sekä siihen liittyvät materiaalit ja opas. Vaikka toiminta kehitetään soveltuvaksi vaativaa erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille, sen periaatteita voidaan soveltaa myös muille kohderyhmille.

Lisätietoja hakemuksesta

Kustannusarvion jakaantuminen:	EU + valtio 80%	238 448 €
1 Palkkakustannukset 298 063 €	Yksityinen rahoitus, oma	59 615 €
Flat rate 40 % kehittäminen 85 161 €	Tuen jakautuminen maakunnittain:	
	Lappi 50%	119 224 €
	Pohjois-Pohjanmaa 50%	119 224 €
Nettokustannusarvio 298 063 euroa €		

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankkeen kustannusarvio yhteensä	298 063 euroa €
Hankkeen rahoitussuunnitelma yhteensä	298 063 euroa €
Hankkeelle esitetty tuen enimmäismäärä	238 448 euroa 80 %

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hanke edistää kestävän elämäntavan taitojen oppimista, ekososiaalisen sivistyksen arvopohjaa ja sosiaalisia taitoja ammatillisessa erityisopetuksessa. Lapissa luonto on tärkeä hyvinvoinnin lähde ja luontoyhteys on merkittävä tekijä kaikkien lappilaisten elämässä, joten hanke vastaa Lapin maakuntaohjelman tavoitetilaa 6.4. Elinympäristön laatu, hyvinvointi ja peruspalvelujen turvaaminen hyvän elämän osatekijöinä.

Hanke on myös Pohjois-Pohjanmaan maakuntaohjelman 2022-2025 mukainen; hanke tukee pohjois-pohjalaista aktiivista, hyvää ja toimivaa arkea (Lähiluonnon laatu ja luontoyhteys MAKO KT 1 E).

Hanke on Uudistuva, osaava ja osallistava Suomi 2021–2027-ohjelman mukainen ja toteuttaa sen toimintalinjan 4 erityistavoitetta 4.2. Uutta osaamista työelämään. Hanke täyttää yleiset valintaperusteet ja erityistavoitekohtaisessa arvioinnissa hanke sai riittävästi pisteitä (22/42) tullakseen rahoitetuksi.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Hanke täyttää yleiset valintaperusteet ja erityistavoitekohtaisessa arvioinnissa hanke sai riittävästi pisteitä (22/42) tullakseen rahoitetuksi.

18.12.2024 Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen EURA-ryhmä

18.2.2025 Lapin Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön asettama hanketyöryhmä

25.2.2025 Pohjois-Pohjanmaan Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö

27.2.2025 Lapin Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä. Esittelijällä ei ole eturistiriitaa tässä asiassa.